

Stenungsunds kommun

kommun@stenungsund.se

Rektorn vid Ekenässkolan

agneta.stroberg@stenungsund.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Ekenässkolan
i Stenungsunds kommun

Tillsyn i Ekenässkolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stenungsunds kommun under våren och hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Ekenässkolan besöktes av Skolinspektionen den 24 september 2014.

Fakta om skolenheten

Ekenässkolan är en grundskola belägen i samhället Ödsmål i Stenungsunds kommun. Skolan har 57 elever i förskoleklass och 271 i elever grundskolans årskurser 1-6.

Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn saknar skolan en sammanställning av andelen elever i årskurs 3 som når de nationella kunskapskraven för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3 i de ämnen där det finns sådana kunskapskrav. Under läsåret 2012/13 var andelen elever som nådde kravnivån på de nationella ämnesproven i matematik ungefär i paritet med genomsnittet för riket. På delprovet "mätning" var det högst andel, 98 procent, av de elever som deltog som nådde kravnivån medan motsvarande andel på delprovet "problemlösning" var 85 procent. Resultaten i svenska på motsvarande prov var högre än genomsnittet för riket. Av de elever som genomförde samtliga delprov nådde alla kravnivån på dessa prov förutom på delprovet "skrivuppgift – stavning interpunktion" där ett fåtal elever inte nådde kravnivån.

Av Skolverkets offentliga statistik för läsåret 2012/13 framgår att 90 procent av eleverna i årskurs 6 fick betyget E eller högre i religionskunskap. I övriga ämnen fick samtliga elever i årskurs 6 betyget E eller högre. Högst genomsnittlig betygspoäng var det i bild (13,3), musik (13,3) och slöjd (13,2). Lägst genomsnittlig betygspoäng var det i religionskunskap (10,0), teknik (10,0) och samhällskunskap (10,3).

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att verksamheten vid Ekenässkolan i flera delar uppfyller författningarnas krav men att det finns brister inom några områden. För att kunna åtgärda dessa brister behöver skolan bland annat utveckla sitt kvalitetsarbete så att det tar sin utgångspunkt i en skolövergripande resultatsammanställning som utvärderas och analyseras och ligger till grund för skolans utvecklingsarbete. Som en del i arbetet med att utveckla verksamheten och ge eleverna möjlighet att nå högre kunskapsresultat behöver skolan se till att elevernas inflytande över utbildningen såväl som deras delaktighet i värdegrundsarbetet ökar.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stenungsunds kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 8 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Stenungsunds kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Formerna för inflytandet ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

De elever Skolinspektionen intervjuat berättar att de ibland får vara med och bestämma vilka klasskompisar de ska jobba tillsammans med i grupparbeten. I valet av ämnesområden, i vilken ordning de ska arbeta med dessa områden och på vilket sätt de ska arbeta är det emellertid oftast läraren ensam som bestämmer, enligt de intervjuade eleverna.

De lärare Skolinspektionen intervjuat ger vissa exempel i vissa ämnen på att eleverna får möjlighet till inflytande över val av arbetsformer och arbetsområden. Dock uppger lärarna samtidigt att det är svårt att få undervisningen att fungera om man ska ta hänsyn till elevernas alla olika önskemål. Ofta bestämmer de därför vilket centralt innehåll som ska behandlas vid vilken tidpunkt och på vilket sätt de ska arbeta med ämnesområdet. Vidare har Skolinspektionen låtit lärare vid Ekenässkolan besvara en enkät som bland annat innehåller frågor om elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och

val av arbetsformer. Enkätresultaten bekräftar bilden av att eleverna inte fullt ut ges möjlighet till sådant inflytande.

Rektorn uppger i intervju att de har pratat om hur elevinflytandet ska öka men säger samtidigt att de hittills inte lyckats säkerställa att eleverna ges möjlighet till reellt inflytande över undervisningen i alla ämnen. Enligt rektorn gäller detta framförallt för eleverna i de lägre årskurserna.

Utredningen visar att elevernas har visst inflytande över utbildningen men inte i den utsträckning de har rätt till. Detta då eleverna inte i alla ämnen ges möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll samt valet av arbetssätt och arbetsformer. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därmed att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande och 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Stenungsunds kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolenheten ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Lärarna berättar i intervju med Skolinspektionen att de årligen låter eleverna besvara trivselenkäter för att ta reda på hur de mår och om det förekommer kränkningar. De berättar vidare att vid flertalet tillfällen pratat med eleverna om allas lika värde och hur man ska bete sig varandra.

Till skillnad från lärarna säger de elever som Skolinspektionen intervjuat att de inte kan komma ihåg att de nyligen under lärarens ledning pratat någonting om hur man ska bete sig mot varandra och om allas lika värde. Dock kommer de ihåg att lärarna hade den typen av diskussioner med dem för några år sedan. När Skolinspektionen förklarar vad en plan mot kränkande behandling är för något och frågar om lärarna har pratat med dem om vad det är för något och vad syftet med en sådan plan är svarar någon enstaka elev att de känner till

att skolan har en sådan plan. Men ingen av dem har något minne av att lärarna har pratat med dem om planen och dess syfte.

Lärarna och rektorn berättar att elevhälsan har bytt personal och att det tidigare var en kurator som var drivande i värdegrundsarbetet. Då använde sig skolan av flera olika kartläggningsmetoder, bland annat riskkartor, för att skapa sig en bild av hur eleverna mår och få vetskap om förekomsten av kränkningar bland dem.

I intervjuer med lärare och rektor framkommer att skolan har tydliga rutiner för hur personalen ska agera vid tillfällen då eleverna utsätts för kränkande behandling. Lärarna och rektorn berättar även att de använder sig av det kommungemensamma systemet "Skalman" för att föra signaler om kränkande behandling till huvudmannen. Och eleverna berättar i intervjuer att det alltid finns någon vuxen att få tag på under rasten ifall någon slår sig eller blir utsatt för kränkningar. Eleverna säger också att lärarna vid dessa tillfällen agerar för att stoppa eventuella kränkningar. Lärarna uppger i intervju att de förvisso arbetar för att skapa en trygg miljö för eleverna, men att de upplever att detta arbete har blivit mindre systematiskt de senaste åren. De säger att de tidigare anordnade rastaktiviteter, bland annat för att underlätta för de barn som är utanför att komma "in i gänget", men att dessa aktiviteter upphörde i samband med att elevhälsan och dåvarande rektor slutade. Lärarna säger att de upplever att värdegrundsarbetet idag är mer inriktat mot respektive klass och att de har tappat en del av det skolövergripande värdegrundsarbetet.

Rektorn berättar att de metoder skolan använder sig av för att kartlägga hur eleverna mår samt förekomsten av kränkningar bland dem i dagsläget endast består av en s.k. trivselenkät. Enligt rektorn planerar skolan inom kort att börja använda sig av fler metoder, bland annat riskkartor.

Utredningen visar att skolan behöver förbättra delar av sitt värdegrundsarbete. Detta då det framkommit att eleverna varken har vetskap om eller är en del av skolans värdegrundsarbete i tillräckligt stor utsträckning. Värdegrundsarbetet måste bli mer målinriktat i syfte att motverka kränkande behandling av elever. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därmed att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 6 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stenungsunds kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat

Motivering

I skollagen anges att rektorn ansvarar för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal i skolan ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

De lärare Skolinspektionen intervjuat berättar att de på olika sätt följer upp och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling. Därmed menar de att de får bra koll på vilka kunskapsresultat eleverna i de klasser som de undervisar når. Å andra sida berättar rektorn i intervju att skolan inte har någon rutin att sammanställa de skolövergripande kunskapsresultaten och för att ha dessa som grund för skolövergripande analyser av skolans resultat. De intervjuade lärarna säger att de ofta för informella diskussioner om elevernas kunskapsutveckling, men att de hittills inte getts möjlighet att analysera elevernas kunskapsresultat med utgångspunkt i de skolövergripande resultaten.

Rektorn och lärarna uppger i intervju att lärarna med hjälp av ett datorbaserat system regelbundet dokumenterar elevernas kunskapsutveckling och ger dem skriftliga omdömen samt utarbetar individuella utvecklingsplaner. Men enligt rektorn har skolan inte aggregerat den informationen och sammanställt hur stor andel elever som når kunskapskraven i årskurs 3 och 6.

Utredningen visar att det på skolan inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Skolan sammanställer, analyserar och dokumenterar inte elevernas kunskapsresultat

på en skolövergripande nivå. Detta kan få till följs att skolan kan missa relevanta utvecklingsområden som kan bidra till en högre måluppfyllelse för eleverna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Magnus Jonasson och undervisningsrådet Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Daniel Talje
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.